

**TRƯỜNG ĐẠI HỌC VĂN HÓA HÀ NỘI
KHOA THƯ VIỆN THÔNG TIN**

*****

**PHÁT TRIỂN VĂN HÓA ĐỌC CHO HỌC
SINH TIỂU HỌC TRÊN ĐỊA BÀN QUẬN
ĐÔNG ĐA - HÀ NỘI**

KHÓA LUẬN TỐT NGHIỆP

GIẢNG VIÊN HƯỚNG DẪN: THS. NGUYỄN HỮU NGHĨA

SINH VIÊN THỰC HIỆN: LÊ THỊ XUÂN

LỚP : THƯ VIỆN 40A

HÀ NỘI – 2012

MỤC LỤC

MỤC LỤC	1
LỜI NÓI ĐẦU	4
1. Tính cấp thiết của đề tài.....	4
CHƯƠNG I: VĂN HÓA ĐỌC VỚI SỰ PHÁT TRIỂN NHÂN CÁCH	
CỦA HỌC SINH TIỂU HỌC	7
1.1.Đặc điểm phát triển nhân cách của học sinh tiểu học	7
<i>1.1.1. Đặc điểm tâm sinh lý của học sinh bậc tiểu học.....</i>	<i>7</i>
<i>1.1.2 Đặc điểm của học sinh tiểu học ở quận Đống Đa .....</i>	<i>11</i>
1.2. Tầm quan trọng của văn hóa đọc trong quá trình phát triển học ở	
sinh tiểu học	13
<i>1.2.1. Khái niệm văn hóa đọc .....</i>	<i>13</i>
<i>1.2.2. Tầm quan trọng của văn hóa đọc với sự phát triển của học sinh</i>	
<i>tiểu học.....</i>	<i>18</i>
CHƯƠNG II: THỰC TRẠNG VĂN HÓA ĐỌC CỦA HỌC SINH TIỂU	
HỌC TRÊN ĐỊA BÀN QUẬN ĐỐNG ĐA	24
2.1 Thực trạng giáo dục văn hóa đọc cho học sinh tiểu học.....	24
<i>2.1.1 Giáo dục văn hóa đọc trong chương trình học tập chính khóa... 24</i>	
<i>2.1.2 Giáo dục văn hóa đọc trong thư viện trường học..... 28</i>	
<i>2.1.3 Giáo dục văn hóa đọc ở gia đình và xã hội..... 31</i>	
2.2 Những biểu hiện văn hóa đọc của học sinh tiểu học	35
<i>2.2.1 Nhu cầu hứng thú đọc của học sinh tiểu học..... 35</i>	
<i>2.2.2 Kỹ năng hiểu và lĩnh hội các giá trị trong sách của học sinh tiểu</i>	
<i>học .....</i>	<i>39</i>
<i>2.2.3 Thái độ ứng xử có văn hóa với sách báo của học sinh tiểu học.. 41</i>	
2.3 Nhận xét.....	43
<i>2.3.1 Ưu điểm.....</i>	<i>43</i>

2.3.2 Hạn chế.....	44
CHƯƠNG III: CÁC GIẢI PHÁP PHÁT TRIỂN VĂN HÓA ĐỌC CHO HỌC SINH TIỂU HỌC TRÊN ĐỊA BÀN QUẬN ĐÔNG ĐA.....	49
3.1 Nâng cao chất lượng hoạt động mạng lưới thư viện phục vụ học sinh tiểu học trên địa bàn quận Đông Đa.....	49
3.2 Tăng cường giáo dục văn hóa đọc trong chương trình học tập	52
3.3 Nâng cao chất lượng xuất bản sách thiếu nhi	53
3.4 Phối hợp chặt chẽ giữa nhà trường, gia đình, thư viện và các tổ chức xã hội trong việc giáo dục văn hóa đọc cho học sinh tiểu học	54
KẾT LUẬN.....	58
DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO	60
PHỤ LỤC	62

LỜI NÓI ĐẦU

1. Tính cấp thiết của đề tài

Văn hóa đọc có vị trí quan trọng trong đời sống của con người. Mặc dù trong những năm gần đây, trước sự phát triển ngày càng mạnh mẽ của các phương tiện thông tin đại chúng dưới sự hỗ trợ của công nghệ hiện đại như truyền hình, internet, các thiết bị đọc di động... đọc sách vẫn là phương tiện chủ yếu để con người tiếp nhận thông tin, tri thức, kinh nghiệm xã hội đảm bảo vận hành có hiệu quả các hoạt động khác nhau trong xã hội.

Văn hóa đọc, với tư cách văn hóa hành vi của mỗi cá nhân con người, biểu hiện ở khả năng lựa chọn sách, kỹ năng đọc và lĩnh hội sách cũng như cách thức ứng xử với sách báo, là sự thể hiện rõ ràng nhất đặc điểm tâm lý và nhân cách của mỗi cá nhân, được hình thành từ lứa tuổi ấu thơ và phát triển trong suốt cuộc đời con người.

Lứa tuổi học sinh tiểu học, tương đương với độ tuổi nhi đồng, là giai đoạn quan trọng trong quá trình hình thành và phát triển văn hóa đọc bởi các em đã được dạy đọc và viết bằng tiếng mẹ đẻ. Ngoài chương trình học tập trong nhà trường, việc đọc sách sẽ giúp các em lĩnh hội các giá trị văn hóa, xã hội, đồng thời hình thành và phát triển kỹ năng tiếp nhận thông tin, tri thức- yếu tố quan trọng của một nhân cách sáng tạo trong thời đại ngày nay.

Ở nước ta những năm gần đây, vấn đề giáo dục văn hóa đọc đã được quan tâm không chỉ trong các thư viện thiếu nhi, thư viện nhà trường mà còn được lồng ghép trong các chương trình học tập của các em. Trong quá trình mở cửa, hội nhập quốc tế, chương trình học tập của học sinh đang được cải biến và hoàn thiện đáp ứng nhu cầu xã hội. Bên cạnh đó, lượng sách xuất bản cho thiếu nhi ngày càng nhiều và chất lượng cũng ít nhiều bị chi phối bởi các yếu tố thị trường. Tình hình đó có ảnh hưởng không nhỏ tới văn hóa đọc của thiếu nhi nước ta nói chung, đặc biệt là các em lứa tuổi nhi đồng tương đương

với học sinh tiểu học. Bên cạnh những nhu cầu đọc lành mạnh đã và đang tiềm ẩn nguy cơ phát triển những nhu cầu đọc phiến diện, lệch lạc như: hứng thú đọc truyện tranh có nội dung không lành mạnh, truyện bạo lực có chiều hướng ngày càng gia tăng, lạm dụng các thiết bị đọc và những phần mềm không có bản quyền.

Thủ đô Hà Nội là trung tâm văn hóa, chính trị của đất nước, là nơi tiếp nhận sớm nhất các xu hướng khác nhau trong quá trình giao lưu, hội nhập, đồng thời cũng là một thị trường sách thiếu niên và nhi đồng sôi động, có nhiều biến đổi phức tạp dưới tác động của các nhân tố này. Khảo sát thực trạng văn hóa đọc của học sinh tiểu học-giai đoạn bắt đầu hình thành các kỹ năng đọc-trên địa bàn quận Đống Đa-Hà Nội là một vấn đề cần thiết và có ý nghĩa quan trọng đối với việc định hướng giáo dục văn hóa đọc cho học sinh tiểu học nói riêng và giáo dục nhân cách cho các em học sinh tiểu học nói chung.

Xuất phát từ những lí do đó, tôi xin mạnh dạn chọn đề tài: “Phát triển văn hóa đọc cho học sinh tiểu học trên địa bàn quận Đống Đa-Hà Nội” làm đề tài khóa luận tốt nghiệp của mình.

2. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu

- Đối tượng nghiên cứu của đề tài là văn hóa đọc của học sinh tiểu học, từ lớp 1 đến lớp 5.

- Phạm vi nghiên cứu: Một số trường tiểu học trên địa bàn quận Đống Đa-Hà Nội (trường tiểu học La Thành, Cát Linh và trường tiểu học Thịnh Hòa).

- Thời gian nghiên cứu: năm 2012.

3. Mục đích và nhiệm vụ nghiên cứu

- Mục đích:

Khảo sát thực trạng văn hóa đọc của học sinh tiểu học trên địa bàn quận Đống Đa-Hà Nội, làm cơ sở định hướng giáo dục văn hóa đọc cho các

em trong thư viện cũng như trong quá trình học tập ở trường.

- Nhiệm vụ:

+ Nghiên cứu đặc điểm tâm sinh lý của học sinh tiểu học trên địa bàn quận Đống Đa-Hà Nội.

+ Nghiên cứu xác định vai trò văn hóa đọc trong sự phát triển của học sinh tiểu học trên địa bàn quận Đống Đa-Hà Nội.

+ Khảo sát thực trạng văn hóa đọc của học sinh tiểu học trên địa bàn quận Đống Đa-Hà Nội.

+ Đề xuất các giải pháp hình thành và phát triển văn hóa đọc cho học sinh tiểu học trên địa bàn quận Đống Đa-Hà Nội.

4. Phương pháp nghiên cứu

Khóa luận sử dụng các phương pháp nghiên cứu sau:

- Phân tích và tổng hợp tài liệu
- Điều tra bằng phiếu hỏi
- Phỏng vấn trực tiếp
- Quan sát
- Thống kê số liệu

5. Cấu trúc của khóa luận³⁰

Ngoài phần mở đầu, kết luận, danh mục tài liệu tham khảo và phụ lục, khóa luận chia làm 3 chương.

Chương 1: Văn hóa đọc với sự phát triển nhân cách của học sinh tiểu học trên địa bàn quận Đống Đa- Hà Nội.

Chương 2: Thực trạng văn hóa đọc của học sinh tiểu học trên địa bàn quận Đống Đa- Hà Nội.

Chương 3: Các giải pháp phát triển văn hóa đọc cho học sinh tiểu học trên địa bàn quận Đống Đa- Hà Nội.

DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO

I- Nguồn tài liệu sách báo

1. Vân Anh (2006),“ 6 lời khuyên đọc sách hiệu”, *Người đọc sách*, (7), tr.16-17.
2. Lê Thị Bùng (1997), *Tâm lý học ứng xử*, Nxb Giáo Dục, Hà Nội.
3. Lê Hữu Giới (2006), “*Văn hóa đọc trong bối cảnh bùng nổ truyền thông*”, *Văn hóa nghệ thuật*, (7), tr.3-5.
4. Bùi Văn Huệ(2002), *Giáo trình tâm lý học*, Nxb Đại học Quốc gia, Hà Nội.
5. Văn Hùng (2005), “*Văn hóa đọc nhìn từ nhiều phía*”, *Người đọc sách*, (6), tr. 18- 19.
6. Nguyễn Tuyết Lan (2005), “*Suy nghĩ về nhu cầu đọc của trẻ em hiện nay*”, *Thư viện Việt Nam*, (3), tr.31.
7. Trần Thị Minh Nguyệt (2006) “*Đọc sách và sự phát triển nhân cách của thiếu nhi*”, *Giáo Dục*, (135), tr. 44- 46.
8. Trần Thị Minh Nguyệt (2006), “*Giáo dục văn hóa đọc cho lứa tuổi thiếu nhi*”, *Văn hóa Nghệ thuật*, (5), tr.116-120.
9. Trần Thị Minh Nguyệt (2006), “ *Hướng dẫn thiếu nhi đọc sách trong thư viện* , Nxb Giáo Dục, Hà Nội.
10. Trần Thị Minh Nguyệt (2006) “*Nội dung và nguyên tắc hướng dẫn thiếu nhi đọc sách trong thư viện*”, *Thư viện Việt Nam*,(2), tr.14-19.
11. Trần Thị Minh Nguyệt (2006) “*Thư viện trường phổ thông với việc nâng cao chất lượng giáo dục*” “*Giáo dục*”, (tr.43-45)

12. Phạm Hồng Thái (2007), “*Vai trò của thư viện trong việc đổi mới phương pháp dạy và học*”, *Thư viện Việt Nam*,(2), tr.34-36.
13. Trần Ngọc Thêm (2004), *Văn học và văn hóa Việt Nam*, Nxb Đại học Sư Phạm, Hà Nội.
14. Bùi Văn Vượng (2005), “ *Độc sách và văn hóa đọc trong thư viện*”, *Người đọc sách*,(11), tr. 24- 25.
15. Lê Văn Viết (2001), *Cẩm nang nghề thư viện*, Nxb Văn hóa Thông tin.
16. Trần Quốc Vượng (chủ biên) (2005), *Cơ sở văn hóa Việt Nam*, Nxb Giáo Dục

II- Nguồn tài liệu điện tử

1. <http://www.thuvientre.com/>
2. <http://www.nlv.gov.vn/>
3. www.yeutretho.com
4. www.catlinhschool.edu.vn
5. <http://tieuhoclathanh.com/>